TRENDI PRI OPREMLJANJU SODOBNIH ZGRADB

Sodobne zgradbe so namenjene uporabniku, ki je tudi sam sodoben tako po oblikovanju kot po uporabi. Opremljanje takih zgradb ni izziv samo za arhitekte ampak tudi za instalaterje, ki morajo poskrbeti, da se bo taka hiša tudi obnašala v tem stilu. Pri tem se strojni instalaterji trudijo zasnovati energetsko varčne in ekološko primerne naprave, elektro instalaterji pa morajo omogočiti povezovanje različnih naprav v zgradbi z napravami izven zgradb. Na tem mestu je poudarek električnim povezavam in avtomatiki, zato več o tem v nadaljevanju.

Že nekaj let velja kot osnovna oprema takih avtomatiziranih zgradb povezovanje z 2-žičnim sistemom (EIB - Evropski Instalacijski Bus). Veliko novih stavb je opremljenih z EIB sistemom tako v Evropi kot pri nas. Pri tem pa je organizacija EIBA, ki nadzoruje implementacijo EIB sistema, želela ta sistem še bolj opredeliti kot standard. Povezala se je še z dvema drugima sistemoma (BatiBus in EHS) v močnejšo obliko, ki nosi ime KONNEX, kjer pa so kot temelj ostale osnovne poteze EIB sistema – princip komunikacije, programsko orodje, šolanje, certificiranje.

Organizacija KONNEX je skupaj z odborom TC205 pri CENELEC marca 2004 dosegla za svoj način komunikacije in povezav (KNX) tudi EN standard (EN50090). Tako je EIB sistem postal temelj električne instalacije, o katerem se bo čedalje manj razpravljalo tako kot se o dimenzioniranju ali polaganju kablov ali hišnih telekomunikacijah skoraj ne več. Vse je postavljeno, prihajajo novosti, ki pa so predvidene v osnovnem okviru. Trenutno so komunikacije z internetom in brezžične povezave še edina aktualnost ter seveda design, oziroma prilagajanje potrebam sodobnega uporabnika.

V zadnjem času se veliko proizvajalcev opreme trudi slediti tem trendom, vendar le redkim uspe kontinuirano slediti tem tokovom, še bolj redkim pa celo postavljati smernice. Ena od takih firm je nemška GIRA, ki je vodilna v designu elementov stikalne tehnike za pametno kakor tudi klasično instalacijo.

Za sodobno opremljanje prostorov, kjer je poudarek na steklu in kovinski opremi so že 3 leta nazaj pričeli s steklenimi tipkami in različnimi okviri. Steklene tipke so lahko prozorne ali bele. V istem designu je LCD prikazovalnik, ki se uporablja kot temperaturni regulator.

Za steklene stene, kjer so za povezavo namenjeni samo kovinski stebrički, je izdelan poseben tip tipkal serije ITS 30. Tudi sicer je možno na steklene površine nalepiti brezžična tipkala, ki z minimalno debelino ne izstopajo v odprtem pogledu skozi steklo.

V steklenem designu je izdelan mali nadzorni sistem (Smart Terminal), ki z EIB sistemom omogoča kontrolo hišnih naprav in spremljanje internetnih možnosti (novice, vreme, e-mail,..). Na zaslonu je možno na uporabniškem nivoju sestavljati scene za razsvetljavo, urnike, dogodke poleg ročnih posegov in kontrole stanj.

Za še bolj napredne uporabnike je namenjen Home Server. To je dejansko PC s povezavo na EIB sistem na eni in na internet na drugi strani. Tukaj pa lahko z napravami v hiši komuniciramo preko interneta, lahko tudi spremljamo dogodke, če imamo aktivirane video kamere. Tako lahko z malim prenosnikom – dlančnikom dobimo iz poljubnega kraja na svetu video sliko nekoga, ki je pozvonil pri naših vratih. Ali pa na sliki vidimo realno sliko dnevne sobe in s tipko na dlančniku vklopimo luč na stropu in naslednji trenutek vidimo na ekranu prižgano luč.

Ker je v sodobnih stanovanjih veliko sistemov z daljinskim upravljanjem (TV, radio, Hi-Fi,..), ki imajo seveda vsak svoj upravljalnik, so v firmi GIRA izdelali povezovalni element med IR signali in EIB sistemom. To omogoča, da poljubni daljinski upravljalnik ali EIB naučite, da koristita funkcije iz drugega sistema. Če se pa za televizijski sprejemnik uporabi določene tipe sprejemnikov LOEWE, pa lahko z enim upravljalnikom, ki je večji in vedno na mizi krmilite oba svetova (TV, radio in EIB).

V okviru standarda EN50090 je eno področje namenjeno radijski povezavi (nem. FUNK ali ang. RADIO) na frekvenci 433,42MHz. Na tej frekvenci poteka dvostranska komunikacija med oddajnikom in sprejemnikom. Elementi s to komunikacijo so namenjeni predvsem tam, kjer je potrebno z minimalnimi gradbenimi posegi predelati obstoječo električno instalacijo v pametno, vendar lahko s svojim dosegom in elementi pokriva celotno področje instalacije v družinski hiši. Design stikal je skladen ostalim. Stikala za luč ali za rolete so lahko v podometni izvedbi za v priključno dozo ali za v razdelilnike.

Hišni video-domofonski sistem sicer spada med klasično električno instalacijo, vendar je izdelan v sodobnem designu, v skladu z EIB tipkali ter povezljiv z 2 žilnim kablom in je zaradi tega vreden omembe. V istem designu obstojata še vgradni radio in ponavljalnik zvonca. Zunanje komponente so lahko tudi v modularni izvedbi za prilagoditev neki obstoječi obliki.